

ELŐSZÓ.

Egy éve múlt, hogy a m. kir. Ferencz József Tudományegyetem jog- és államtudományi Kara azzal tisztelt meg, hogy az 1925/26. tanévre dékánjává választott. Azonnal éreztem az abból keletkező roppant nagy hiányt, hogy a Kart és az egész Egyetemet érdeklő érvényben levő szabályzatok összegyűjtve nem állanak a tanári kar s az egyetemi hivatalok és intézetek rendelkezésére.

Meglehetősen nagy fáradság árán igyekeztem e hiányt pótolni, noha nem csekély akadályt okozott az, hogy Egyetemünk levéltára annak idején Kolozsvárott maradván, az újabb miniszteri rendeletek közül Tanácsunk irattárában csak az 1920. év óta kiadottak állottak rendelkezésemre.

Ezért első kötelességemnek tartom idézni az egyéb forrásokat is, amelyek alapján e gyűjtemény anyagát összeállítottam.

Első helyen említem meg néhai dr. Márki Sándor, kitűnő professzorunk szabályzatgyűjteményét, mely kronologikus rendben tartalmazta Egyetemünkhöz 1872/3-tól 1898/9-ig érkezett rendeleteket, s amely így a régi jognak nélkülözhetetlen forrása.

Másodsorban a budapesti m. kir. Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészettudományi karának hosszabb időre visszatekintő Alma-

nachjaira kell hivatkoznom, melyeknek legújabb kiadása (dr. Yolland Artur professzor szerkesztésében) ez év májusában jelent meg, oly időben még, hogy az abban foglalt anyagot is felhasználhattam a gyűjtemény sajtó alá rendezésénél.

Ide iktatom forrásként a Magyar Közigazgatási Törvények Grill-féle kiadását (VIII. Közoktatás és Művészet, II. kötet, szerk. Halász Ferenc, mely N. O. (Nickmann Ottó) feldolgozásában szintén sok értékes anyagot tartalmaz, — hogy utolsónak a „Szabályzat a debreceni és pozsonyi magyar királyi tudományegyetemek szervezetéről, tanulmányi és vizsgarendjéről“ c. kiadványt soroljam fel, mint a legmodernebb magyar egyetemi hatósági szervezet írásbafoglalását.

Ez utóbbi szabályzat intézkedéseit általában a jegyzet-rovatban feldolgoztam, ezzel is jelezni akarva azt, hogy Egyetemünk hatósági szervezetének és ügyrendtartásának szabályai sok tekintetben mennyire elavultak és modernizálásra szorultak.

Sok esetben a szokás, a kialakult gyakorlat pótolja a közvetlen szabályt. E részben igyekeztem a gyakorlatot ismertetni.

Saját Karomnak, majd az Egyetemi Tanácsnak jelentést téve gyűjteményem anyagának elkészüléséről, a Tanács készségesen vállalkozott arra, hogy a gyűjteményt saját költségén kiadja. Jól esik ezért ezen a helyen is köszönetet mondanom a Tanácsnak és különösen dr. Riesz Friegyes e. i. rector úrnak.

Korántsem vélem azt, hogy a munka, melyet végeztem, tökéletes. Már csak azért sem lehet az, mert az egyetemi jog is folyton fejlődik. De úgy hiszem, egyfelől a mai időponttal lezáruló kornak érvényben álló szabályairól mégis eléggé híven tájékoztat s másfelől rámutat önkéntelenül is azokra a résekre, melyek e jogrendszeren még mutatkoznak s amelyek eltorlaszolója révén az egyetemi autonómia épülete erősödhetik.

Csak két körülményre kívánok e részben rámutatni. Az egyik az, hogy az egyetemeknek az a joga, hogy tanáraikat maguk szemeljék ki: a meghívás joga, nincs még eléggé körülbástyázva. A másik az egyetemi tanárokkal szemben folytatott fegyelmi eljárás joga, ami merőben kiépítetlen. Hogy az egyetemi tanárok fizetésének ügye sincs úgy rendezve, mint ahogy kívánatos volna, csonka-országunk mai helyzetében talán másodrendű kérdés.

A szabályzatgyűjtemény nem tarthat állandóságra igényt. Tartalma jövőben változni fog. De jól eső érzés, hogy én, ki a tanév végével más egyetem kötelékébe távozom, ezzel a munkámmal is leróttam hálámat azzal a nagymúltú és nagyjövőjű intézménnyel szemben, melynek jog- és államtudományi kara öt évvel ezelőtt tagjai körébe hívott.

Szeged, 1926. június hó 30-án.

Dr. Laky Dezső,

a statisztika ny. r. tanára,

a jog- és államtudományi kar e. i. dékánja.